

Б0 239 426

ДОКУСФЕРА

ДОКУСФЕРА

ДОКУСФЕРА

ДОКУСФЕРА

10. 11. 3. 2010

© ДУ «Нацыянальная бібліятэка Беларусі»

22514 / Ба 239426

Францішк Аляхновіч

ДОКУСФЕРА

Заручыны Паўлінкі

п'еска у І акце з песьнямі і скокамі.

Друкарня „Друк“, Субоч, 2.
Вільня, 1921.

ДОКУСФЕРА

Ба 239426

ФРАНЦІШК АЛЯХНОВІЧ

Ахвярую Купале.

ДОКУСФЕРА

ЗРУЧЫНЫ ПАУЛІНКІ

п'еса ў I акце з песьнямі і скокамі.

Адбітка з „Беларускага Звону“.

1964 г.

Бел. 2005

74

Вільня 1921 г.
Друкарня „ДРУК“, Субоч, 2.

Дзяржаўная
бібліятэка БССР
ім. У. І. Леніна

ДОКУСФЕРА

А С О Б Ы:

Сьцяпан Крыніцкі, засьцяіковы шляхціц, 45 г.

Альжбета, яго жонка, 40 г.

Паўлінка, дачка Крыніцкіх, 19 г.

Пранцісь Пустарэвіч, сваяк Крыніцкіх, 50 г.

Агата, яго жонка, 43 г.

Якім Сарока, вучыцель, 25 г.

Адэлька, прыцяляка Паўлінкі, 20 г.

Госьці, музыкі.

ДОКУСФЕРА

ЗАРУЧЫНЫ ПАЎЛІНКІ

п'еска у 1 акце з песьнямі і сцэнамі. ДОКУСФЕРА

Сцэна наладжана гэтак сама, як і у „Паўлінцы“ Купалы, значыцца: абшарная сьвятліца з дэьярмі галоўнымі і у бавоўку. Вокны выходзяць у сад. На сцэне стол, лавы, табурэцікі, кюфар. На сцэнах абразы.

Дзеенца ўсе у апошнія гады перад вайной.

Зьява 1.

Паўлінка і Альжбета.

ПАЎЛІНКА

(сядзіць адна задумаўшыся ля вакна і глядзіць уперад).

АЛЬЖБЕТА

(уваходзіць).

Паўлінка! Што-ж ты тут сядзіш, воцы вытарашчыўшы, як сава! Вось лепш ідзі, памажы мне, — работы шмат..

ПАЎЛІНКА.

Ах, мамка! не чапайце мяне! Не ў галаве мне цяпер работа!

АЛЬЖБЕТА.

А што-ж у цябе ў галаве?—Якім Сарока?..— Эх, Паўлінка! лепш выкінь яго з галавы! Калі яго пасадзілі ў вастрог, дык ужо хутка з іхніх кіпцяў ня выкарабскаецца. Папасьці туды лёгка, а вырвацца трудна.

ПАЎЛІНКА.

Ах, мамка! Ён-жа нічога благога не зробіў. Ён толькі хацеў добра для народу!

АЛЬЖБЕТА.

Э, нешта мусіць гэткае было, за што трэ' было пасадзіць у турму. Без агня дыму не бывае. Кожны з іх гэтак кажа, што хоча добра для народу, а тут—бач—адны кажуць, што намаўляў, каб паноў выганяць, а іншыя—што, кажа, трэба жыць! Як-жаж так: бяз шлюбу або без паноў жыць? Гэта неяк не палюдзку.

ПАУЛІНКА.

Значыць, па вашаму, мамка, пан Быкоўскі разумнейшы і лепшы за Якіма, калі хацелі мяне замуж за яго аддаць?

АЛЬЖБЕТА.

Дык не!. Ведама-ж, што пан Быкоўскі нейкі без адной кленкі—брахун ды ашуканец. Нагаварыў тут, нахваліўся, а ўва ўсёй гэтай гутарцы, як кажуць, зярняці праўды не было... Я дык адразу спазнала, які ён чалавек, але вось бацька ўпёрся: хоча, кажа, мець зяця шляхоцкага роду. Хоць ты коя яму на галаве цяшы, нічога не памагала, покуль вась не здарылася гэтая авантура з тваймі клумкамі.. Але кажы-ж, калі ласка, як-жа ён усё гэта выцягнуў з хаты? Гдзе-ж ты была? Няўжо-ж ня бачыла?

ПАУЛІНКА

(засароміўшыся).

Эх, мамка, не пытайцеся!

АЛЬЖБЕТА.

Чаму-ж не пытацца?.. (дагадліва, дабрадушна). А, хітрая ты дзяўчына! Ты мусіць зумысьля нешта гэтак наладзіла, каб абсьмяшыць пана Быкоўскага і раззлаваць бацьку на яго... Ну, нічога! Са мной не рабі сакрэтаў. Я-ж твая маці, а ты адна ў мяне дачушка. Зла я для цябе не жадаю... Воля Боска, ўсё добра будзе... Ня сумуй!. (выходзіць).

Зьява 2.

ПАУЛІНКА:

(адна).

Ах, Божа! Сэрцэйка так баліць, моў выскачыць з грудзей хоча і ляцець да таго, каго гэтак узьлюбіла!.. Але як яму памагчы? што зрабіць? Можа гэтыя зьвяры майго Якімку і ўзапрауды пасадзілі ў вострог на вечныя часы і прападзе ён там марна! (Прыкладае рукі да грудзей). Ах, сэрца мае! сьцішыся! Ня бейся у грудзёх, як птушка зачыняная ў клетцы.

(Пяе):

Супакойся, сэрцэйка, не дрыжы!
Няўжо-ж з грудзей вырвацца хочаш ты?

Не пара цяперака сьлязы ліць
Ды ў бязсільнай роспачы ўсьцяж тужыць?

Я хацела-б міламу памагчы,
Вызваліць з ягонэй тэй бяды.

Ах, дарма ўсё думку думаю,
Нічагусенькі не прыдумаю.

Краты там жалезныя у турме
Не ўзламае мілы мой, мусіць, не.

Навакол высокія там муры
Пахавалі мілага без пары.

Раданькі нікае, ах, няма,
Я бязьсільна дзеўчына, я—адна.

Дык-жа сьцішыся, сэрцэйка у грудзёх,
Хай з мяне апошні ўжо выйдзе ўздых.

Зьява 3.

Паўлінка і Адэлька.

АДЭЛЬКА

(убягае).

Паўлінка! Каб ты ведала, якую я вестку прынясла!.. (Паўлінка сумна глядзіць на Адэльку і нічога ня кажа). Ну ня сумуй!—Якім пісаў!

ПАУЛІНКА

(ажыўляючыся).

Якім пісаў!

АДЭЛЬКА.

Але. Праз вакно выкінуў пісулька, знайшлі і прынеслі.

ДОКУСФЕРА

ПАУЛІНКА.

Ну што, што ён піша? Значыцца жыў яшчэ?

АДЭЛЬКА.

Ну чаго яму паміраць!.. Піша перш-на-перш што ў яго ў хаё зрабілі вобыск: перагледзілі ўсе паперкі і ўсе кніжкі. А на кожнай кніжцы было надрукована „дазволена цанзураю“. Бо, бачыш, калі на кніжцы няма гэтага „дазволена“, дык кніжка благая, а калі ёсць—дык добрая. Ператрасьлі ўсё, навет у падушках ды пад ложкам шукалі, а без „дазволена“ не знайшлі... А пасадзілі яго, кажа, для страху, каб значыць памягчэў і сказаў усю праўду,—а сягоньня, кажа, выпусьцяць яго ўжо на волю.

ПАУЛІНКА

(радасна).

О, Божанька ты мой! Сягоньня мой Якімка будзе вольны! (цалуе Адэльку). Адэльцянька! Дзякую табе за гэту вестку!.. Але гдзе-ж, у каго-ж гэтая пісулька?

АДЭЛЬКА.

У майго брата Цыпрука. Тамана сабраліся хлопцы і чыталі.

ПАУЛІНКА.

Пойдзем да яго! Пойдзем хутчэй—я сама хачу яшчэ прачытаць!

АДЭЛЬКА.

Пойдзем, Паўлінка! (Абедзьве хутка выбягаюць з хаты).

Зьява 4.**СЬЦЯПАН**

(уваходзіць з бакоўкі).

Гэта, каханенькі-родненькі, можна сказаць дзьве дзюркі ў носе і скончылося.. Восем Каровы, кажа, па сто рублёў, за каня, кажа, тры сотні даў, авечкі маю, кажа.. Усё, кажа, маю; і лес маю, і сенажаць маю, жыта, кажа, нажаў коп дзьвесьце, аўса, кажа, таксама дзьвесьце,—а ў начы ў суседзяў клумкі з каморы выпягвае!.. Ух, паганец, каханенькі! Ну, калі ён яшчэ раз пападзе мне пад руку, дык ён тут гэткага манчыза затапуе, што ня рад будзе, што радзіўся на сьвет Божы!

(Сядае і курыць люльку).

Праўда, што чалавек ён ня просты: у чорным сурдуце ходзіць і на ўсе штукі майстар—і да танца, і да ражанца, як той казаў—ну, ведама, адным словам, чалавек шляхоцкага роду. Але што-ж з гэтага, калі ашуканец і злодзей, каханенькі-родненькі!

Зьява 5.

Сьцяпан і Альжбета.

АЛЬЖБЕТА

(уваходзіць).

Паўлінка!.. Гдзе-ж Паўлінка! Мусіць пайшла кароў падаіць. (Пабачыўшы Сьцяпана, затрыма-лася, злажыла рукі на грудзёх і глядзіць на яго).

СЬЦЯПАН.

(зірнуўшы на жонку, апускае вочы, бо сароміцца, і царапае пальцам у людцы быццам папраўляючы тытун).

АЛЬЖБЕТА.

Ах ты, мядзьведзь дурны! Захацелася яму зьяя (перадражнівае) «шляхоцкага заводу, з уся-

кой дэлікатнасьцяй і ўсё такое»... Вось маеш цяпер „ўсё такое!“ Нарабіў сораму ня толькі роднай дачцы, а і сваім сівым валасом.. Вось! вось! царапай цяпер кіпцям у люльцы, бо, ведама, сорамна населя ўсяго гэтага глянуць людзём у вочы.

СЬЦЯПАН.

ДОКУСФЕРА

Дык ты, баба, не мялі языком, каханенькая, родненькая! Языком дзела не направиш, а толькі горэй зробіш. Язык ня цэп: няхай ціханька сядзіць за зубамі і дарэмна не балтаецца.

АЛЬЖБЕТА.

Дык-жаж ня мы адны тут былі. Ці-ж ты забыўся, што ўвесь гэты наш сорам бачылі і Пустарэвічы. Ен-жа—Правіць Пустарэвіч—і злавіў за вакном у садзе гэтага гіцля, каб яму пуста было! Ім ты ня скажаш трымаць язык за зубамі. Хутка ўся ваколіца будзе ведаць і нельга будзе людзём ад сораму вочы паказаць...

СЬЦЯПАН.

Але... Няма што казаць—справа дрэнная..

АЛЬЖБЕТА.

Каб ты згодзіўся, дык можна было-б направиць.

СЬЦЯПАН

Як?... Ня хачу я бачыць гэтага падлу!.. Я яму тут затанцюю такую надзікварту ажно яму надзіспаць захочацца...

АЛЬЖБЕТА.

Ды ты аб кім? Я-ж не аб ім.

СЬЦЯПАН.

А аб кім?

АЛЬЖБЕТА.

Аб Сароцы.

СЬЦЯПАН.

Аб Сароцы? Яшчэ лепей! Добра прыдумала, каханенькая, родненькая! Бобу баба аб'елася ці

што? Ён-ж згне ў турме за свае афішкі ды заба-
стоўкі!

АЛЬЖБЕТА.

Кажуць, што хутка ўжо на волю выйдзе.

СЫЦЯПАН.

А хай ён прападзе і адчапіся ад маёй галавы.
Не хачу я навет знацца з гэтанім катаржнікам,
хай ён на першай асіне навесіцца!

АЛЬЖБЕТА.

Быў-жа час, калі ты інакш казаў і навет лю-
біў гэтага мальчика.

СЫЦЯПАН.

Каб ня гэтыя афішкі ды розныя фармазонскія
кніжкі, дык нічога, хлапец быў да рэчы.. Але на-
конта таго, каб аддаць яму Паўлінку, дык і слу-
хаць не хачу! Не для пса кілбаса! Не аддам я сваю
дачку за мужыка, хаця ён навет вучоны вучыцель.
Усе мы былі шляхоцкага роду і з мужыкамі радні
не завадзілі. Бацька мой, сьвяты сувакой яго ду-
шачцы, Калістрат Крыніцкі, у дамавіне сваёй пе-
равернецца, калі даведаецца, што яго ўнучка вый-
шла замуж за Якіма Сароку, каханенькая роднень-
кая! І больш, каб я аб гэтым сьвіпапаса ў сваёй
хаце ня чуў ніякай гутаркі, бо табе кудлы ўсе
вырву, а яму лоб расшэплю! (выходзіць у бакоўку).

Зьява 6.

Альжбета (адна), пасья Паўлінка.

АЛЬЖБЕТА.

Эх, ты гнілая качарэжка! „Адзін лапаць, дру-
гі бот, а я шляхціц далібог“.. Вось набраўся фана-
бэрыі—на сьмех людзём дай толькі!.

ПАУЛІНКА

(ўбегае).

Мамачка! родненькая! Якімка сягонья будзе
ўжо на волі!

АЛЬЖБЕТА

(паказваючы пальцам на бакоўку, што там ёсьць бацька).

Ціха!.

ПАУЛІНКА

(радасным шоптам).

ДОКУСФЕРА

Мамка! Ён пісаў пісульку да брата Адэлькі!.. Але вось бяда: пярер усе ўжо ведаюць і будуць сьмяюцца з мяне з прычыны здарэньня з гэтым панам Быкоўскім. Як даведаецца аб гэтым Якіяна, дык яшчэ падумае, што і ўзапраўды нешта было ў мяне з гэтым зломкам! А гэта ўсё бацька вінаваты! (пляча). Каб ня бацька, дык-бы й не было гэтага соралу...

АЛЬЖБЕТА.

Супакойся, Паўлінка! Я ўжо тут з ім гутарыла...

ПАУЛІНКА

(зацікавіўшыся).

Ну, а татка што?

АЛЬЖБЕТА

(уздыхнуўшы).

Эх, і слухаць ня хоча. Я яго і так, і сяк.. Не, кажа, і не! Я яму лоб, кажа, гаду расшэплю—вось! Але нічога, дзетанька, трэба пацярпець, пакакаць, мо' бацька і адпусьціцца.

ПАУЛІНКА.

Мамка! Трэці год мы кахаемся, трэці год мы чакаем тэй часіны, калі татка адпусьціцца і хіба ўжо гэтак усё жыццё перэчакаем!.. Калі татка ня згодзіцца, дык я даўжэй ужо чакаць ня буду: уцяку з роднай хаты без таткаўскага багаслаўства, хай будзе як будзе!

АЛЬЖБЕТА.

Што ты! што ты! Як-жаж гэтак без багаслаўства! Бог шчасьця не пашле.

ПАУЛІНКА.

А гэтак шчасьце? Чакаць таткаўскай згоды, а бачыць толькі таткаўскія фанабэрыі? Тужыць за мілым, а скакаць нейкія выкрутасы з панам Быкоўскім? Я ўцяку, далібог, уцяку, а калі ня ўцяку, дык павешуся! (плача).

ДОКУСФЕРА

АЛЬЖБЕТА.

Ну, ціха, дзетанька, ня плач, Бог дасьць усё добра будзе, бацька адпусьціцца, ня плач. Вось пачакай, я пайду яшчэ з ім пагутару.. (выходзіць са сьлязой на вачох у бакоўку).

Зьява 7.

ПАУЛІНКА

(пяе):

Год трэці ўжо дарэмна, гх,
Чакаем шчасьця мы свайго,
Душу няраз агорне страх:
Ці дачакаемся яго.

А татка упіраецца,
Каб за Якіма я ішла,
Бо хоча зяця паніча,—
Во чыста далібог бяда!

Далей так жыць ня маю сіл,
Ня маю сіл зцішыць тугу,—
Пайду за тым, хто мне так міль
І з роднай хаты уцяку.

Зьява 8.

Паўлінка і Якім.

ЯКИМ

(пры апошніх словах песьні паяўляецца на парозе. Ен ціха падыходзіць да Паўлінкі і абыймае яе).

Вось і я—як тут быў!

ПАУЛІНКА

(спалохалася).

Ах, як напалохаў!

ЯКІМ.

Выбачай, золатца, што я ўвайшоў таў шчыра і падслухаў тваю песню.

Выбачай, і дзякую табе за твае словы каханья. Я думаў, што можа мая Паўлінка дзеля пана Быкоўскага забылася аб сваім Якімцы, але бачу, што ты для мяне ўсё такая самая, як раней была!.

ПАУЛІНКА.

Вось яшчэ чаго!.. Але ты, значыцца ўжо зусім вольны! калі-ж выпусцілі?

ЯКІМ.

А вось надаўна. І перш-на-перш я прыбег да свае зязюцькі, каб даведацца, ці любіць мяне так, як раней.

ПАУЛІНКА.

Ого, які цікавы! Хутка састарэішся!

ЯКІМ.

Цікавы, бо ад гэтай цікавасці залежыць усё маё жыццё, усё маё шчасце. Цікавы, бо ад твайго каханья, Паўліначка, прыбывае мне сілы змагацца з жыццём і з благімі людзьмі. Бо калі я ведаю, што ты мяне любіш, тады я раблюся дужы, крэпкі, такі, што здаецца ўвесь сьвет-бы выклікаў на барацьбу.

ПАУЛІНКА

(туліцца да яго з каханьнем).

Якімка мой!.. А ці гэты поп, аб каторым ты казаў, што прыедзе ў Міхалішкі, яшчэ назад не паехаў?

ЯКІМ.

Не яшчэ, не паехаў... Але я цяпер думаю інакш зрабіць. Ня будзем ужо шыта-скрыта шлюб

браць, а раней паспытаемся дабіцца згоды бацькоў тваіх. Я цяпер бачу, што раней бацька твой меў на мэце пана Быкоўскага, але цяпер, калі ўсё гэта кончылася, можа і Якім Сарока будзе да спадобы. Ды апроч таго ў сэрцы маім гэтулькі каханьня, у душы гэтулькі радасьці і надзеі, што як толькі пабачу яго, дык, здаецца, адразу пераканаю. Ды няўжо ж татка твой камень, а не чалавек! Няўжо ж ён ня ўцяміць таго, што толькі там шчасьце, дзе ёсьць каханьне, а хто-ж будзе мацней кахаць цябе, чымсь я?

ПАУЛІНКА.

Мамка ўжо перайшла на наш бок і стараецца ўгаманіць татку.

ЯКІМ.

Ну, вось бачыш, зязюлечка! мамка ўжо за нас. Я веру, што і бацька хутка зьмягчэе! Ну, а калі не, дык тады пойдзем ужо да шлюб у насупроць яго волі. Калі ён шчасьця даць нам ня хоча, самі сабе яго здабудзем і зробім так, як учора абмазгавалі. Добра, Паўліначка? ты згодна?

ПАУЛІНКА.

Добра...

ЯКІМ.

О, мая ты харошая, добрая, залаценькая! (цалуеюцца).

Зьява 9.

Тыя-ж і Сьцяпан з Альжбетай.

СЬЦЯПАН

(уваходзіць з бакоўкі, за ім Альжбета).

А гэта што, каханенкі-родненькі! Хочаш мусі, каб я цябе кіём па патыліцы змазаў, гідэль ты гэтакі каханенькі! Хто назволіў табе пераступіць парог маея хаты дый яшчэ тут цалавацца з Паўлінкай! Вон з мае хаты і каб духу твайго тут не было!

ЯКІМ.

Паслухайце толькі мяне, пане Сьцяпане!..

СЬЦЯПАН.

Вон!—і чуць цябе не хачу, каханенькі рол-
ненькі, надла ты гэтакі!..

ДОКУСФЕРА

ЯКІМ.

Адзін, апошні раз паслухайце толькі мяне —
і даю вам слова, што больш ніколі не пераступлю
порогу вашай хаты.

СЬЦЯПАН.

Вон, кажу табе, пакуль я добры!

АЛЬЖБЕТА

(супакайвае мужа, цягне яго да лавы і содзіць).

Паслухай-жа чалавека, калі хоча табе сказаць
нешта...

ЯКІМ.

Пане Сьцяпане! Крўўду вялікую мне робіце;
маночку! Я вам зла ніколі ніякага не зрабіў...

СЬЦЯПАН

(бармоча з іроніяй пад нос).

Зла ніякага не зрабіў!.. Гм...

ЯКІМ.

Але! Ніякага вам зла не зрабіў,— наадварот,
заўсёды паважаў вас і любіў, як роднага бацьку.
Любіў вас дзеля таго, што палюбіў вашу дачку
ўсей душой, так як ніколі яшчэ не любіў і нікога
ўжо больш так любіць ня буду... Паўліна таксама
любіць мяне...

СЬЦЯПАН.

Пабачым! Я ей гэтае каханьне выбью з га-
лавы!..

ЯКІМ.

Але! любіць мяне, бо сама мне гэта казала. А ці ёсць на сьвеце вялікшае шчасьце, як каханьне, як згоднае жыцьцё двух істот, якія, палюбіўшыся, будуць у радасьці жыць разам май сьмерці. Вы хочаце адабраць ад нас гэтае шчасьце, вы сваёй бязлітаснасьцю хочаце разьбіць на век нашы сэрцы.. Пане Крыніцкі! Ня шукайце чорнага сурдуду ды белай косткі ды блакітнай крыві! Пад шэрай сьвіткай ня раз бьецца лепшае сэрца, як пад модным сурдудам, а чырвоная кроў ліней сагрэвае нашы напружаныя работай жылы, чымсь блакітная. Вы кажаце, пане Сьцяпане, што вы шляхціц, а я—мужык... Паночку! Але якая ўзапраўды між намі рожніца? Што ў вашых паперах напісана іншае, а ў маіх інакшае? Але не ў паперцы справа!.. Няўжо ж я ня гэтакі самы сын свае бацькаўшчыны Беларусі, які і вы? Няўжо ж мы рожнімся мовай, ці сэрцам сваім, ці сваім каханьнем? Вы любіце свой родны загон, на каторым узрасьлі і каторы потам сваім аблівалі і я гэтак сама свой родны загончык люблю.. Калі выйдзеце вясной у поле, вам міла ласкоча сэрца песьня жаўранка, які трапечацца ў вышыні нябеснай над вашай галавой,—так сама і маё сэрца цешыцца з прыходу вясны. Ваша моладасьць ўжо прайшла, але вы зразумейце нас малядых! Наша любоў — гэта як тая песьня жаўранка ў веснавы час—гэта першы ўздых збудзіўшыхся сэрцаў нашых. Вы ня можаце ўзяць стрэльбу і ўбіць жаваранка, што няе песьню вясны, дык як-жаж вы можаце ўбіць тое, што ў нас цяпер ёсьць найдаражэйшае, найпрыгажэйшае—нашу любоў? Не! вы гэтага ня зробіце, пане Сьцяпане! Вы гналі мяне вон з хаты, але вы гэтага ня зробіце—і вось з гэтай верай я цяпер стаю перад вамі. Я не хацеў-бы тайком без вашага багаслаўенства ажаніцца з Паўлінкай, бо веру, што ў вашых грудзёх не цьвёрды камень, а жывое бьецца бацькаўскае сэрца. І вось (бярэ Паўлінку за руку і становіцца на калены) цяпер я стаю перад вамі ўкленчыўшы і чакаю, каб ваша рука багаславіла нас.

АЛЬЖБЕТА

(вышпіраючы сьлёзы, да Сьцяпана).

Ну дык-жа багаславі! чаго чакаеш?

СЬЦЯПАН

(таксама вышпіраючы вочы **ДОКУСФЕРА**)

Чакай, мне нешта на вусы з вока капае..
(падыходзіць да маладых). Ну дзьве дзюркі ў носе.

ЯКІМ.

...І скончылося, пане Сьцяпане,—і багасла-
веце ўжо!

СЬЦЯПАН.

Ну, няхай вас Бог багаслаўляе так, як я вас
багаслаўляю, і нашле вам шчасьце, каханенькія-
родненькія... (цалуе ў галаву Якіма і Паўлінку).

ЯКІМ.

Вось, бачыш, Паўлінка! Відаць, што хаця ты
родная дачушка, а я лепш за цябе ведаю твайго
татку. Я казаў, што адпусьціцца—вось і адпусьціўся!

СЬЦЯПАН.

Бо-ж ты, каханенькі-родненькі, гаворыш, як
пой у царкве, або адвакат якісь...

Зьява 10.

Тыя-ж і Пранцісь з Агатай.

ПРАНЦІСЬ

(убегае; за ім Агата)

Глупства, пане добрудзею, глупства.. Знай-
шлася, сват! У саломе на калёсах знайшлася!..

СЬЦЯПАН і АЛЬЖБЕТА.

Хто знайшоўся?

ПРАНЦІСЬ.

Шапка мая знайшлася. Я думаў, што яе сьвіснуў гэты ваш Адольф Быкоўскі, а яна вось-цо-да ў салому шэльна заканалася, пане добрудзею..

СЫЦЯПАН.

Чаму-ж гэта, сват, кажаш: „ваш“ Адольф Быкоўскі? Такі ён наш, які і ваш каханенькі-родненькі, каб яго трасца змурдавала!

ПРАНЦІСЬ.

Глупства, пане добрудзею... вось-цо-да. Не да маеі ён лачкі надлабуніваўся, але да тваеі.

АГАТА.

Дык ты-ж, трухлявая калода, не аб тым па-чаў... То ён аб шапцы, то ён тудэма-сюдэма, а самае важнае забыўся: пана Быкоўскага арыштавалі!

УСЕ

(зьдзіўленыя)

А!. За што?!

АГАТА.

Кажуць, што падпісаў нейкі вэксаль і, памыліўшыся, тудэма-сюдэма, замест свайго прозьвішча чужое падпісаў.

СЫЦЯПАН.

А! бач яго! такі разумны здаваўся, а вось як памыліўся, каханенькі-родненькі!

АЛЬЖБЕТА.

І за гэтакую памылку чалавека арыштавалі.. Вось за якое глупства цяпер можна папасьці ў вастрог.

ПРАНЦІСЬ.

Але, свацейка, глупства, пане добрудзею... Вы не маркоцьцеся. Спраўнік казаў, што яго хутка выпусьняць.

Дэпартаўная
Бібліятэка БССР

230426

СЬЦЯПАН.

А хто-б аб ім маркоціўся! Хай ён згіне-прападзе гэга падзікварта праклятая! І не ўсламінавай больш аб ім, сват, бо зларацца буду, каханенькі!

ПРАНЦІСЬ.

А, добра што ўспомніў!.. Есьць **ДОКУСФЕРА** не добрудзею! (выцягвае з-за пазухі бутэльку). Ну, трымайся, сват! (п'е і дае Сьцяпану). Свацейка, хадзі й ты да кумпаніі, выпьем хаўтурнага па пану Быкоўскім. (Паўзіраецца па хаце і раптам набачыў Якіма ля Паўлінку). А!!! а гэты!.. гэты як жа, пане добрудзею, сюды папаў?

СЬЦЯПАН

(крыху засароміўшыся, ня ведае што адказаць)..

Ен... бачыш, каханенькі-родненькі, таго.. знакам тым..

АЛЬЖБЕТА.

Якім Сорока вась пасватаўся за нашу Паўлінку.

ПРАНЦІСЬ.

А вась-по-да, пане добрудзею... Калі так, дык трэба, сват, рабіць запойны!.. А покуль што.. (да жонкі) гэі, баба! цягну з возу яшчэ пляшку, там у мяне ў саломе пад сядзеньнем зарыта.

АГАТА.

А табе, ты мачыляпа пракляты, каб толькі была аказія напіцца, тудэма-судэма! (выходзе).

ПРАНЦІСЬ.

Глупства, глупства, пане добрудзею, вась-по-да! А пинер трэба выпіць за здароўе маладых. Ці смутак, ці радасьць—гарэлка ніколі не зашкодзіць!.. Ну, дык каб ім добра жылося і.. вась-по-да! (п'е).

АГАТА

(уваходзіць з бутэлькай; да Сьцяпана).

А народу-ж, сваток, сабралася шмат каля

тваей хаты—з усей ваколіцы.. Пытаюцца, ці праўда, што Якім пасватаўся за Паўлінку.. Ня важна на зайсьці.. Вось гляньце праз вакно!

СЬЦЯПАН.

Альжбета! Хліч усіх у хату.. (пад ДАКУСФЕРА вакна). Хадзеце-ж, хлопцы, чаго да вакна прыкляліся, хадзеце ў хату!

АЛЬЖБЕТА

(пры дзвярох).

Хадзеце, родненькія, да нас! паскакаем ды пасьпяваем крыху.

Зьява 11.

Тыя-ж і хлопцы ды дзяўчаты (уваходзяць).

ЯКІМ

(да Паўлінкі).

Я чуў, што ўчора, Паўлінка, ты скакала тут лявоніху а панам Быкоўскім, а цяпер пойдзем са мной. Манчыза я ня ўмею, а родную лявоніху патраплю ня горш за іншых. (Да музыкаў). Гэй музыкі! Грайце лявоніху!

(пяе):

Вось, Паўлінка, ты цяпер ужо мая,
Скончылася наша гора і бяда.
У каханьні перашкод ужо няма,
Багаславіла нас бацькаўска рука.

ПАУЛІНКА

(пяе):

За нікога з іншых замуж не пайду.
Бо хлапца аднога толькі я люблю.
А хлапец той, маладзец той, мой Якім,
Я шчасліва буду толькі з адным ім.

ПРАНЦІСЬ.

(п'яе):

Глуштва, пане добрудзею, вось-це-да!
 Мне гарэлка лепш смакуе чымсь вада.
 Як гарэліцы нацягнеш добры пмок,
 Дык бяры пад паху бабу дый у сн

ДОКУСФЕРА

АГАТА

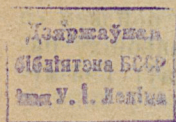
(п'яе):

Ах, тудэма-ты-сюдэма-пьяніца,
 Табе толькі ў галаве гарэліца.
 То кабылу, то ён шапку загубіў,
 Бач, каб жонку ўласну зчасам не праніў!

(Скачуць лявоніху).

Заслона.

Менск.
 1921 г.

239426

ДОКУСФЕРА

140-141

ДОКУСФЕРА

ДОКУСФЕРА

Творы гэтага-ж аўтара:

BUTRYM NIAMIRA, uscenizawanaja lehienda u 2-ch akt. z praloham. Wilnia. 1918 h.

КАЛІСЬ, драматычны абразок у 2-х акт. Вільня 1919 г. (Другое выдацьне).

ДОКУСФЕРА

BAZYLIŠK, kazka u 3-ch akt. Wilnia. 1918 h.

NA ANTOKALI, pjesa u 3-ch akt. Wilnia. 1918 h.

МАНЬБА, пьеса ў 4-х акт. Зборнік сцэнічных твораў. Сшыт. I. Менск. 1918 г.

ЧОРТ і БАБА, жарт у 1 акце. Зборнік сцэнічных твораў. Сшыт. II. Менск. 1918 г.

СТРАХІ ЖЫЦЦЯ, драма ў 3-х акт. Вільня. 1919 г.

DZIADŹKA JAKUB, dram. abraz u 2-ch akt. Wilnia. 1919 h.

НА ВЕСЦЫ, пьеска ў 2-акт. Вільня. 1919 г.

ЦЕНІ, драма ў 3-х акт. Менск. 1919 г.

У ЛЯСНЫМ ГУШЧАРЫ, казка ў 1 акце. Зборнік твораў для дзіцячага тэатру. Менск. 1920 г.

Д р у к у ю щ и а:

НЯСКОНЧАНАЯ ДРАМА, пьеса ў 4-х актах.

ПТУШКА. ШЧАСЬЦЯ, пьеса ў 3-х актах.

ДОКУСФЕРА

Беларусь

ДОКУСФЕРА

ДОКУСФЕРА

В0000003074727

ДОКУСФЕРА